

Van luitenant tot keizer

**halsketting van
Napoleon
(erelegioen)**

Napoleon Bonaparte is ongetwijfeld één van de grootste figuren uit de wereldgeschiedenis. Hij werd te Ajaccio op Corsica in 1769 geboren. Hij verkreeg een studiebeurs en begon zijn militaire opleiding in Frankrijk.

Na het uitbreken van de Franse revolutie begaf hij zich terug naar Corsica. Toen het eiland in opstand kwam tegen Frankrijk, koos Napoleon de Franse zijde en werd met zijn familie verbannen. In 1793 vestigde hij zich definitief in Frankrijk en nam weer dienst bij het leger. Op voorstel van Robespierre's broer, die commissaris bij het leger was, werd hij na enige tijd bevelhebber bij het beleg van Toulon. Deze stad was

door het verraad van de Girondijnen in handen van de Engelsen gevallen. Napoleon kon de stad heroveren en werd in 1794 tot brigadegeneraal bevorderd. Als volgeling van Robespierre werd hij, na diens val, een tijdlang gevangen gehouden. Na zijn vrijlating nam hij ontslag uit het leger. Hij maakte toen een periode van grote armoede door. Barras, een van de directeurs van het Directoire, deed echter opnieuw beroep op hem om de Parijse opstand van oktober 1795 te onderdrukken. Een jaar later huwde hij Joséphine de Beauharnais, nadat hij uit handen van Barras het opperbevelhebberschap over het leger in Italië had verkregen. Daar bracht hij de Oostenrijkers verscheidene nederlagen toe. Tevens dwong hij Toscane, Napels-Sicilië en de Pauselijke Staten afzonderlijke vredesverdragen met Frankrijk te sluiten. Door het verdrag van Campo-Formio (1797) werd Oostenrijk op de knieën gedwongen. Na zijn terugkeer in Frankrijk vatte Napoleon het plan op, om Engeland in zijn oosterse bezittingen aan te tasten. Daarom trok hij naar Egypte. Na de slag bij de Piramiden werd Kaïro ingenomen. Bij Aboekir behaalden de Engelsen echter de overwinning. Turkije, dat toen aan Napoleon de oorlog verklaarde, leed een zware nederlaag. Hierna verliet Napoleon heimelijk Egypte, zijn leger in ellendige omstandigheden onder Kléber achterlatend. Op 9 oktober 1799 verscheen hij opnieuw in Frankrijk, waar hij in november door een staatsgreep aan de macht kwam. Het Consulaat begon; het was een periode van vrede, van rust en orde. De vrede van Amiens had immers een einde gesteld aan de vijandelijkheden met Engeland en door het verdrag van Lunéville was ook de strijd met Oostenrijk geëindigd.

De administratieve wet van 1801 voerde het ambt van prefect in. Hetzelfde jaar kende ook het herstel van de godsdienstvrede door het concordaat, dat met paus Pius VII werd afgesloten. De Nationale Bank werd opgericht en de Napoleon-goudmunt ingevoerd; ook het onderwijs kende een grote ontwikkeling. De belangrijkste verwezenlijking van Napoleon is echter het Burgerlijk Wetboek, de Code Civil of de Code Napoleon genaamd, dat in 1804 klaar kwam. Nu nog is dat wetboek van kracht in Frankrijk, België en een groot aantal andere landen. Op 2 december 1804 kroonde Napoleon zichzelf tot keizer. Het

grenadier

verdrag van Amiens, was slechts van korte duur. Reeds in oktober 1805 bonden de Fransen de strijd weer aan. Maar ze werden door de Engelse vloot, onder het commando van Nelson, te Trafalgar verslagen. Op zee kende Napoleon geen succes, maar zijn overwinningen te land waren des te groter. De verovering van Europa voltrok zich door een reeks coalitieoorlogen, die telkens door een Franse zegepraal werden bekroond (Ulm, Austerlitz, Jena, Eylau, Friedland). Steeds werden die oorlogen afgesloten door vredesverdragen, die de bestaande verhoudingen in Europa grondig wijzigden.

Met Alexander, tsaar van Rusland, sloot Napoleon in 1807 bij Tilsitt een overeenkomst af. Vervolgens riep hij te Milaan en te Berlijn het Continentaal Stelsel — een blokkadebond — tegen Engeland uit. Hij hoopte dit land langs economische weg te overmeesteren. Nieuwe oorlogen waren daarvan het gevolg, o.a. in Portugal en Spanje, die ervan werden beschuldigd, het Continentaal Stelsel niet gedwee toe te passen. Het hoogtepunt van zijn macht had Napoleon in 1809 bereikt. Hetzelfde jaar liet hij zijn kinderloos gebleven huwelijk met Joséphine de Beauharnais ontbinden. In 1810 huwde hij de jonge Marie-Louise van Oostenrijk. Het volgende jaar schonk zij hem een zoon, de koning van Rome. Nu begon het tij te keren. De moeilijkheden begonnen met een oorlog tegen Rusland (1812). De Russen staken zelf Moskou, dat door Franse troepen was bezet, in brand. Napoleon moest vluchten. De ene nederlaag na de andere trof het Franse leger. In 1813 stelde de Volkerenslag bij Leipzig een einde aan Napoleons macht in Duitsland. In 1814 moest hij het hoofd bieden aan de vijanden, die Frankrijk zelf binnenvielen. Toen Parijs werd bezet, gaf hij eindelijk de strijd op. Te Fontainebleau

deed hij afstand van de troon ten gunste van zijn zoon. Hijzelf kreeg Elba en mocht de keizertitel behouden.

Het koningschap werd in Frankrijk hersteld, maar onder Lodewijk XVIII heerste er weer een chaotische toestand. Napoleon deed een nieuwe greep naar de macht op 1 maart 1815. De troepen onder maarschalk Ney die tegen hem werden uitgezonden, liepen naar hem over. Maar reeds op 18 juni werd hij te Waterloo bij Brussel definitief verslagen. Napoleon werd verbannen naar het eiland St.Helena, waar hij in 1821 overleed. Zijn lichaam werd in 1840 naar Frankrijk overgebracht en in 1861 bijgezet in het Hôtel des Invalides.

huzaar

Napoleon was zonder twijfel één van de grootste staatslieden en legeraanvoerders ter wereld. Door een reeks grote overwinningen wist hij zijn heerschappij over bijna gans Europa uit te breiden. Met de oorlog tegen Rusland begonnen echter de moeilijkheden. Napoleon leed nu de ene nederlaag na de andere en werd uiteindelijk definitief verbannen. Zijn belangrijkste erfdeel aan Europa is het Burgerlijk Wetboek, de Code Napoleon.